Cad é mar a bheidh a fhios agam go mbeidh mo leanbh faoi chosaint?

Déanfar tástáil ar fhuil do linbh ag 12 mí d'aois chun a chinntiú go bhfuil siad faoi chosaint iomlán agus nár ionfhabhtaíodh iad leis an víreas.

Bíonn cúrsa iomlán vacsaínithe éifeachtach chuig 90–95% chun do leanbh a chosaint ó ionfhabhtú fadtéarmach heipitíteas B.

An bhfuil an vacsaín heipitíteas B slán?

Tá an vacsaín iontach slán agus tugadh na milliúin dáileog do pháistí ar fud an domhain gan aon fho-iarmhairtí tromchúiseacha.

An mbeidh sé slán mo leanbh a chothú mé féin?

Beidh - ach mar sin féin ba chóir do do leanbh cúrsa iomlán vacsaínithe a fháil. Cé go bhfuarthas méideanna beaga den víreas i mbainne cíche, níor tugadh tuairiscí ar bith ar leanaí a d'éirigh ionfhabhtaithe trí bheathú cíche. Laghdófar an baol ach aire mhaith a thabhairt do do shiní chun scoilteadh agus cur fola a sheachaint, agus vacsaíniú do naíonáin.

An rachaidh ionfhabhtú heipitíteas B i bhfeidhm ar mo thoircheas agus ar shaolú mo linbh?

Ní rachaidh. Ní rachaidh ionfhabhtú heipitíteas B i bhfeidhm ar do thoircheas nó ar shaolú do linbh.

Má tá aon cheist nó aon imní eile agat, labhair le do bhean chabhrach nó le do dhochtúir.

Cad é mar is féidir liom baill teaghlaigh eile a chosaint ar heipitíteas B?

Is féidir heipitíteas B a tharchur i measc teaghlaigh nó trí chaidreamh collaí. Mura ndearna tú amhlaidh roimhe seo, mholfaimis go ndéanfaí tástáil heipitíteas B ar do chéile agus ar do bhaill teaghlaigh, do pháistí san áireamh, agus go dtabharfaí cúrsa vacsaínithe dóibh ina dhiaidh sin chun iad a chosaint.

Eolas úsáideach

Northern Ireland Hepatitis B and C Managed Clinical Network
www.hepbandcni.net

British Liver Trust
6 Dean Park Crescent,
Bournemouth BH1 1HL
Líne chabhrach: 0800 652 7330
(idir 10 r.n. go 3 i.n. Luan go hAoine)
Fiosruithe ginearálta: 01425 481320
Ríomhphost: info@britishlivertrust.org.uk
Láithreán gréasáin: www.britishlivertrust.org.uk

Public Health Agency

An Ghníomhaireacht Sláinte Poiblí,
12–22 Sráid Halla an Línéadaigh,
Béal Feirste BT2 8BS.
Teil: 0300 555 0114 (ráta áitiúil).

www.publichealth.hscni.net

08/17

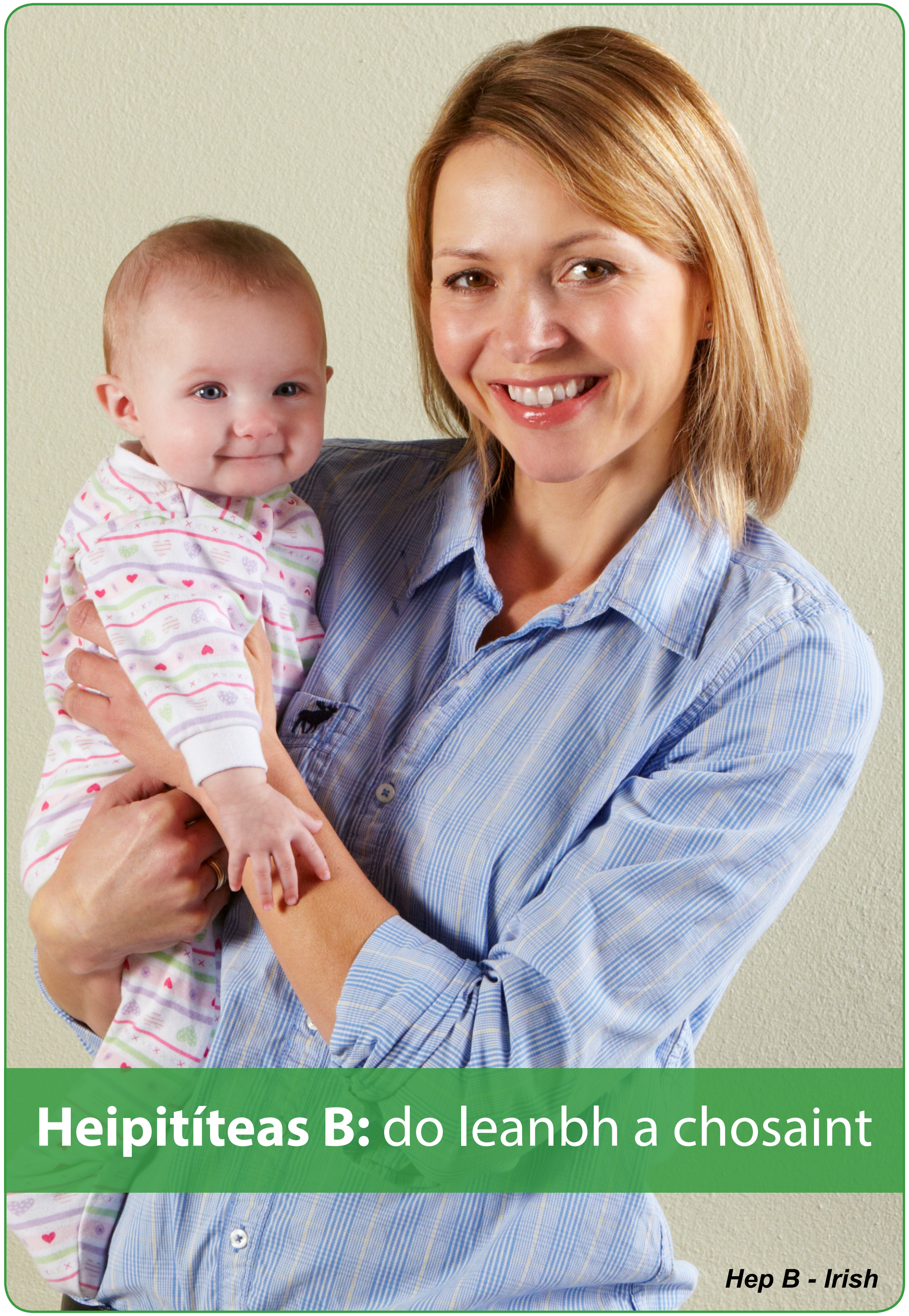

Heipitíteas B: do leanbh a chosaint

Hep B - Irish

Cad é heipitíteas B?

Is ionfhabhtú é heipitíteas B arb é an víreas heipitíteas B is cúis leis. Téann an t-ionfhabhtú i bhfeidhm ar an ae den chuid is mó, ach bíonn sé le sonrú san fhuil agus i sreabháin de chuid an choirp. Go leor daoine a mbíonn heipitíteas B orthu, ní bhíonn aon airíonna orthu agus ní bhíonn a fhios acu gurb ionfhabhtaithe iad. Tagann airíonna ar nós an fhliú ar dhaoine eile, agus éiríonn a gcneas agus a súile buí (an galar buí). Ní feidir heipitíteas B a shainaithint ach amháin trí thástáil fola.

Tagann biseach iomlán ar an chuid is mó de na daoine fásta a fhaigheann ionfhabhtú heipitíteas B, ach i gcásanna áirithe fanfaidh an víreas san fhuil. Má tharlaíonn sin, forbróidh na daoine dá mbaineann ionfhabhtú heipitíteas B ainsealach (buan) agus féadfaidh siad an t-ionfhabhtú a thabhairt do dhaoine eile. Braitheann an baol d'fhorbairt ionfhabhtaithe ainsealaigh ar aois an duine nuair a tharlaíonn an t-ionfhabhtú. Is ísle an baol i measc daoine fásta agus is airde an baol i measc leanaí a mbaineann ionfhabhtú heipitíteas B dá máithreacha.

Faightear an heipitíteas B ar fud an domhain. Is coitianta a scaiptear an víreas idir máthair ionfhabhtaithe agus a leanbh, de ghnáth le linn breithe. Meastar go mbaineann ionfhabhtú ainsealach heipitíteas B ar chóir a bheith duine amháin as gach 350 sa Ríocht Aontaithe. Tairgtear tástáil fola heipitíteas B do gach bean thorrach sa Ríocht Aontaithe mar chuid dá cúram réamhbhreithe. Tá an vacsaín heipitíteas B ina chuid den ghnáthchlár imdhíonta óige anois.* Tugtar dáileoga breise freisin do leanaí a mbaineann heipitíteas B dá máithreacha chun cosc a chur le tógáil an ionfhabhtaithe ag leanaí óna máithreacha le linn breithe.

Tá sé tábhachtach go mbíonn a fhios agat nach mbeidh do leanbh faoi chosaint iomlán mura bhfaigheann siad an cúrsa iomlán vacsaíní.

*Le tuilleadh eolais a fháil faoin ghnáthchlár imdhíonta óige, féach an bhileog eolais PHA *Imdhíonadh do leanaí suas le bliain amháin d'aois* ag *www.publichealth.hscni.net/publications*

Cén fáth an bhfuil ionfhabhtú Heipitíteas B ina bhaol tromchúiseach do leanaí?

Suas le 9 as gach 10 leanaí a ionfhabhtaíodh nuair a rugadh iad, forbróidh siad ionfhabhtú buan in éagmais cóireálacha amhail an vacsaíniú. Bíonn na leanaí seo i mbaol galar tromchúiseach ae a fhorbairt agus iad ag fás aníos, agus féadfaidh siad freisin an galar a thabhairt do dhaoine muinteartha agus do theagmhálacha eile ina dhiaidh sin.

Gan vacsaín a fháil, éireoidh go leor leanaí ionfhabhtaithe a bheirtear do mháithreacha dá mbaineann heipitíteas B.

Cad a tharlódh dá mbeinnse ag iompar clainne agus heipitíteas B orm?

I dTuaisceart Éireann, déantar gach bean ionfhabhtaithe le heipitíteas B agus iad ag iompar a atreorú chuig heipiteolaí (speisialtóir ae) chun coinne a fháil leo. Gheobhaidh tú coinne leis an chlinic ae in Oispidéal Victoria Ríoga i mBéal Feirste.

Tá sé ríthábhachtach go bhfreastalaíonn tú ar do choinne heipiteolíochta (clinic ae).

Fiú má d'fhreastail tú ar chlinic ae roimhe seo, tá sé tábhachtach go gceaptar coinne duit arís a luaithe agus is féidir agus tú ag iompar clainne.

Déanfaidh an speisialtóir ae roinnt tástálacha chun sláinte d'ae agus méid an víris (ionfhabhtú) i do chorp a mheas. Ag brath ar thorthaí do thástálacha, b'fhéidir go dtairgfí drugaí frithvíreasacha duit chun iad a thógáil ní ba dhéanaí agus tú ag iompar. Féadann na drugaí sin méid an víris i do chorp a ísliú agus an baol go dtabharfaidh tú an t-ionfhabhtú do do pháiste le linn breithe a laghdú. Cuirfidh an speisialtóir ae comhairle ort an gá duit cóireáil a fháil le linn duit bheith ag iompar agus pléifidh siad an méid sin leat.

Cén uair ar chóir do mo leanbh vacsaín heipitíteas B a fháil?

Faigheann gach leanbh an vacsaín heipitíteas B anois mar chuid den ghnáthchlár imdhíonta óige (trí dháileog den vacsaín DTaP/IPV/Hib/HepB ar a dtugtar an vacsaín 6 in 1). Tabharfar vacsaíní heipitíteas B breise do leanaí a bheirtear do mháithreacha heipitíteas' B-deimhneacha, ag tosú ag am breithe, chun cabhrú le hionfhabhtú óna máithreacha a chosc le linn breithe.

Tugtar sé dháileog heipitíteas B ina bhfaightear vacsaín do leanaí a bhíonn i mbaol ionfhabhtú heipitíteas B a fhorbairt:

- vacsaín heipitíteas B go luath tar éis breithe
- vacsaín heipitíteas B ag mí amháin d'aois
- 6 in 1 ag 2 mhí d'aois
- 6 in 1 ag 3 mhí d'aois
- 6 in 1 ag 4 mhí d'aois
- vacsaín heipitíteas B ag 12 mí d'aois

I gcásanna áirithe, féadfar glóbailin imdhíonachta (antasubstaintí) heipitíteas B a thabhairt do naíonán ag am a mbreithe. Cuirfear comhairle ort má theastaíonn glóbailin imdhíonachta ó do leanbh, agus más amhlaidh, gheobhaidh do leanbh í nuair a fhaigheann siad an chéad vaicsín.

Ba chóir go n-inseofaí duit, sula bhfágann tú an t-ospidéal, cén uair agus cén áit a bhfaighidh tú féin agus do leanbh na vacsaínithe agus ba cheart duit a chinntiú go mbeadh a fhios sin agat.